

Podstata ESP

07.12.2020

PhDr. Matúš Vyrostko, PhD.

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

- Každý štát má svoje dejiny, prešlo svojimi etapami a teda každý štát má iné chápanie práva.
- Európske správne právo nie je uzatvorený okruh, má veľa pôvodcov, vytvára sa na viacerých úrovniach vládnutia (miestne vlády – samospráva, ale aj nadnárodné inštitúcie), ťažko povedať kde sú hranice ESP

- **ESP možno chápať v užšom a a širšom slova zmysle.**
- **V širšom slova zmysle zahŕňa 3 okruhy (prvky):**
 - **1. Správne právo EÚ**
 - **2. Ius commune**
 - **3. Správne právo spoločného európskeho priestoru**
- **V užšom slova zmysle zahŕňa len správne právo EÚ**

- -súbor administratívno-právnych noriem, ktorých pôvodcom sú splnomocnené orgány (od lisabonskej zmluvy hovoríme -Úniové správne právo),
- -musí ísť o tie A-P normy, ktoré sú priamo uplatniteľné v členských štátoch
- -Európska únia sa zakladá na tom, že členské štáty prenechali časť svojich kompetencií tomuto integračnému zoskupeniu, v dôsledku čoho vznikla exekutíva, ktorá je v rámci týchto prenechaných kompetencií oprávnená realizovať samostatnú normotvornú aktivitu ako aj rozhodovať záväzným spôsobom pre členské štáty (právne predpisy)
- -v 50/60/70 bola EÚ skôr hospodárske zoskupenie
- -v 80/90/ a na začiatku nového tisícročia zistili, že nestačilo len takého hospodárske zoskupenie (rovnosť, občianstvo)

Ius commune (spoločné

právo)

- -znamená to, že v jednotlivých štátoch Európy to ius commune zaručuje presadzovanie štandardov integračných (štandardy fungovania VS)
- -tieto pravidlá/princípy, ktoré tvoria toto spoločné právo sa presadzujú svojim neformálnym vplyvom (nestojí za nimi autorita, ktorá vynucuje zodpovednosť)
- - označuje sa ako **SOFT LAW** (mäkké právo)
- -na jeho formovanie má vplyv :
 - uznávanie všeobecných princípov správneho práva vo VS väčšiny európskych štátov,
 - rešpekt k základným právam a slobodám jednotlivcom ale aj skupinám pri výkone VS
 - využiteľnosť pravidiel uplatňovaných v národných administratívno-právnych systémoch mimo týchto systémov.

- **Najčastejšie konštatované/aplikované všeobecné právne zásady sú (čo tvorí ius commune):**
 - - **Princíp formálnej rovnosti a materiálnej rovnosti**
 - - **Princíp viazanosti VS zákonom**
 - - **Princíp obmedzenej voľnosti administratívneho rozhodovania**
 - - **Princíp ochrany nadobudnutých práv a ochrany legitímnych očakávaní**
 - - **Princíp proporcionality**
 - - **Princíp zodpovednosti VS**

Hierarchia usporiadania prameňov správneho práva

EÚ

- na vrchole primárne právo teda zakladajúce zmluvy v znení neskorších novelizácii, Zmluva o EÚ, zmluva o fungovaní EÚ, Charta základných ľudských práv. Tieto zakladajúce zmluvy majú povahu medzinárodných zmlúv. Primárne právo má ústavný charakter, ale EÚ nemá ústavu v formálnom zmysle

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

Hierarchia usporiadania prameňov správneho práva

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

EÚ

- Pod primárnym právom sa nachádzajú všeobecné práva (zásady)EÚ – ide o akýsi súhrn, súbor záruk, ktoré vychádzajú z podstaty právneho poriadku. Ide o princípy, ktoré vyjadrujú práva a spravodlivosti, musia byť akceptované nielen na úrovni EÚ ale aj na úrovni členských štátov. Tieto všeobecné práva môžeme členiť do podskupín:

Hierarchia usporiadania prameňov správneho práva EÚ

- 1. **Zásady ktoré sú odvodené z povahy EÚ a jej právneho poriadku – zásada prednosti práva EÚ, teórie priameho/nepriameho účinku**
- 2. **Skupina zásad, ktoré vyplývajú z národných právnych systémov členských štátov – zásada viazanosti VS zákonom, zásada zodpovednosti verejnej moci za škodu, ktorá je spôsobená pri výkone verejnej moci**
- 3. **Zásady, ktoré vyplývajú z medzinárodného práva – zásada pacta sunt servanda (dohody sa majú dodržiavať - pôvod už v antike),**
- 4. **Skupina zásad, ktoré sú odvodené zo základných práv a slobôd – zásada proporcionality, zásada primeranosti**

Hierarchia usporiadania

prameňov správneho práva

EÚ

- Z rozhodovacej praxe Súdneho dvora EÚ vyplýva, že sekundárne právne akty ako aj ustanovenia právnych poriadkov členských štátov, dokonca aj medzinárodné zmluvy, ktorými je EÚ viazaná musia byť v súlade so všeobecnými zásadami práva EÚ

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

Hierarchia usporiadania

prameňov správneho práva

EÚ

- Na 3.priečke sú Medzinárodné dohody uzavreté EÚ – EÚ má medzinárodno-právnu subjektivitu, je subjektom medzinárodného práva a preto môže uzatvárať medzinárodné zmluvy podľa príslušných ustanovení zmluvy o fungovaní EÚ, pričom tieto zmluvy nadobudnutím platnosti tvoria súčasť práva EÚ. Tieto dohody sú záväzné pre inštitúcie EÚ ale aj pre členské štáty.

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

Hierarchia usporiadania

prameňov správneho práva

EÚ

- Na 4.priečke je sekundárne právo – právne predpisy vydávané inštitúciami EÚ a teda ide o nariadenia, smernice a rozhodnutia
- Pre právo EÚ je dôležitá rozhodovacia prax alebo judikatúra Súdneho dvora EÚ a to preto, lebo Súdny dvor EÚ má právomoc vykladať primárne právo, a táto jeho právomoc prispela k vyplneniu mnohých medzier v úniinom práve. Všetky tieto pramene sú prameňmi správneho práva, ak sa vzťahujú na činnosť VS ak obsahujú administratívno-právne normy.

Ďakujem za pozornosť

**V prípade otázok/ podnetov ma kontaktujte na:
matus.vyrostko@fvp.slu.cz
matusvyrostko@gmail.com (len ak nefunguje prvý),**

alebo na MS Teams v príslušnej triede

PhDr. Matúš Vyrostko, PhD.